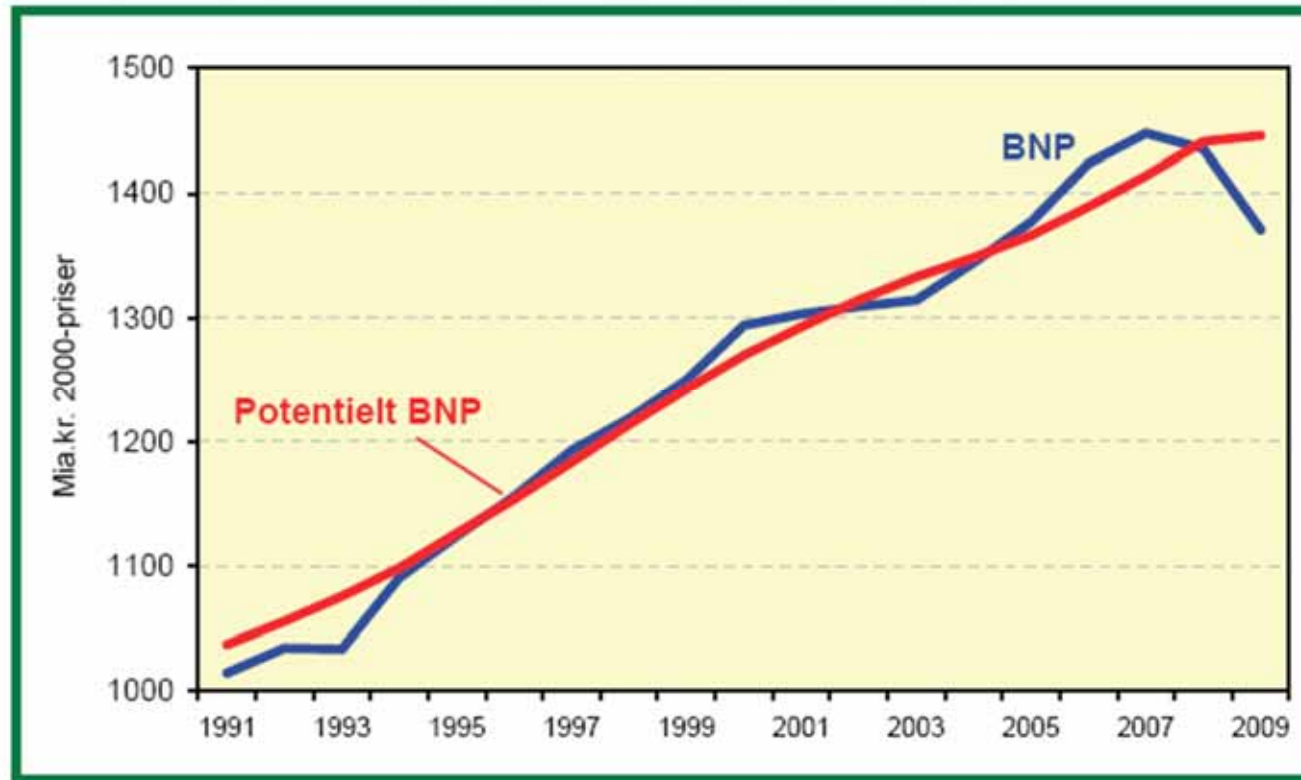

Konjunkturpolitik

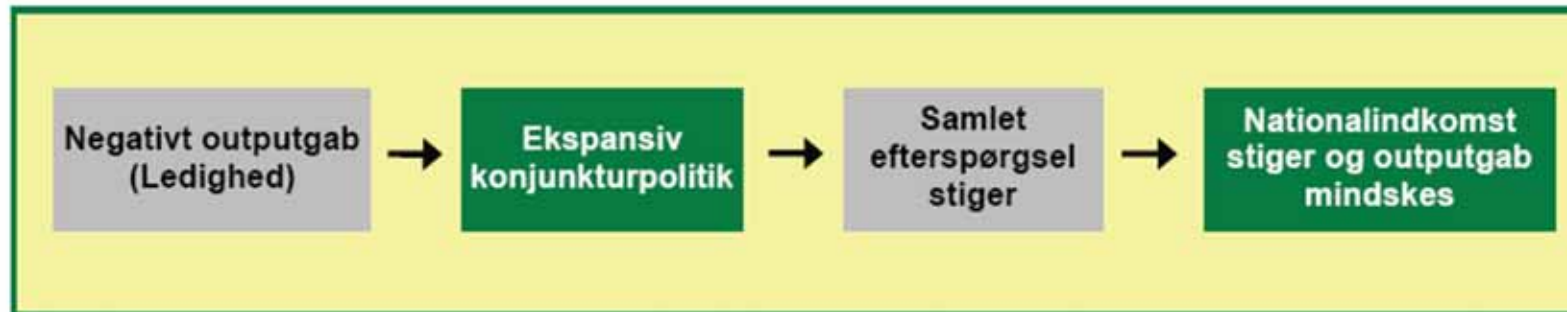
8

Figur 8.1 Udvikling i BNP i faste priser. Danmark 1991-2009

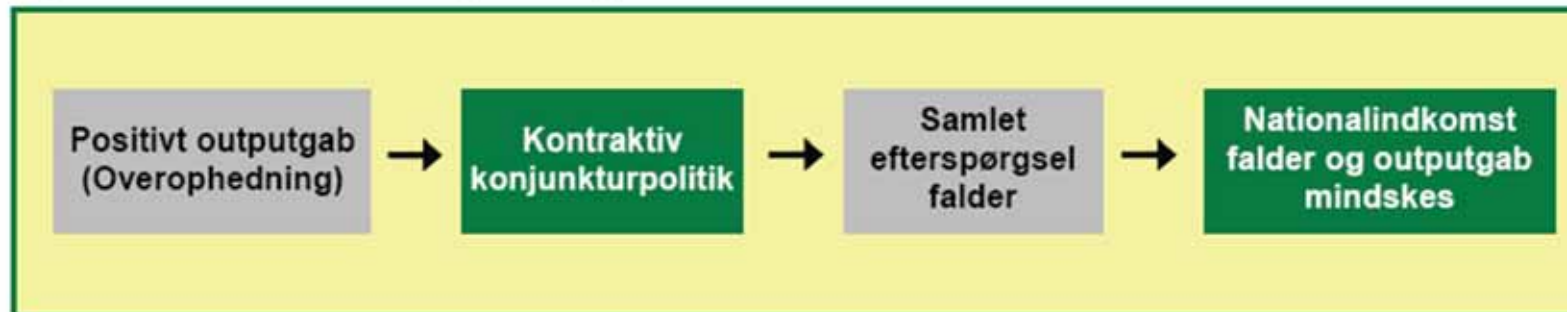

Kilde: Danmarks Statistik, OECD

Figur 8.2 Ekspansiv konjunkturpolitik

Figur 8.3 Kontraktiv konjunkturpolitik

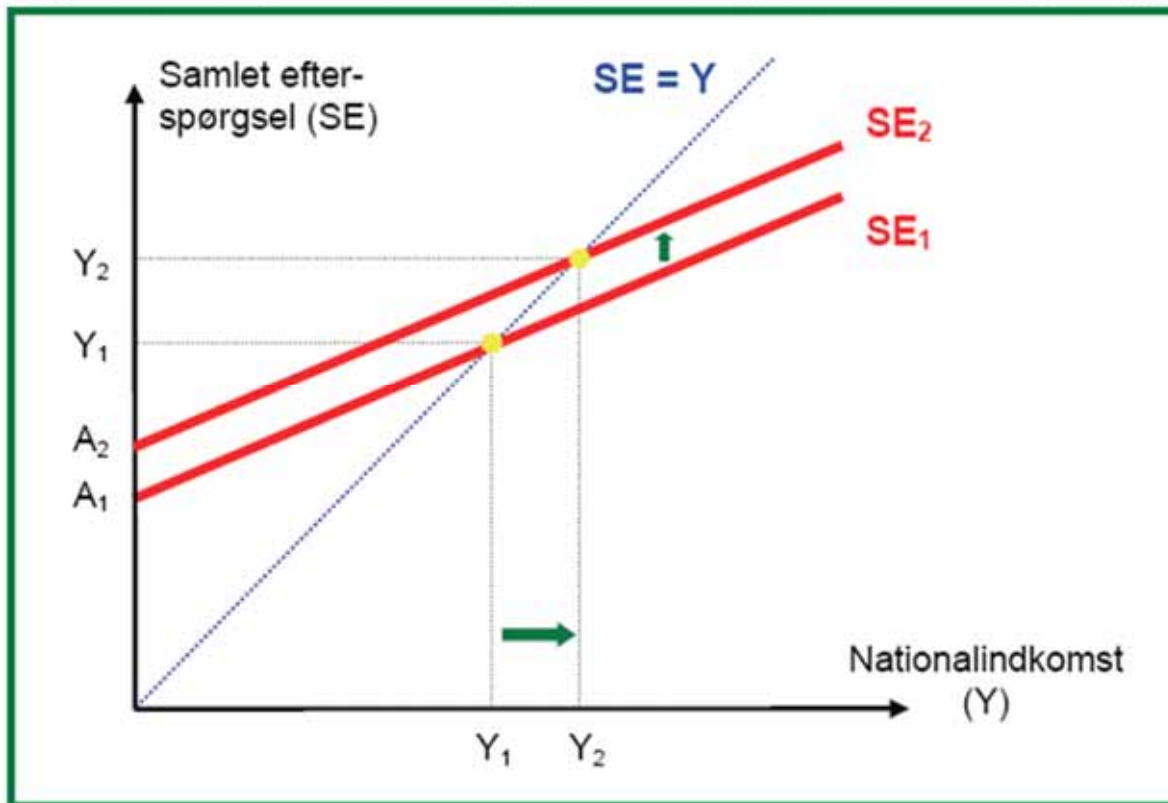
Figur 8.4 Kontraktiv finanspolitik

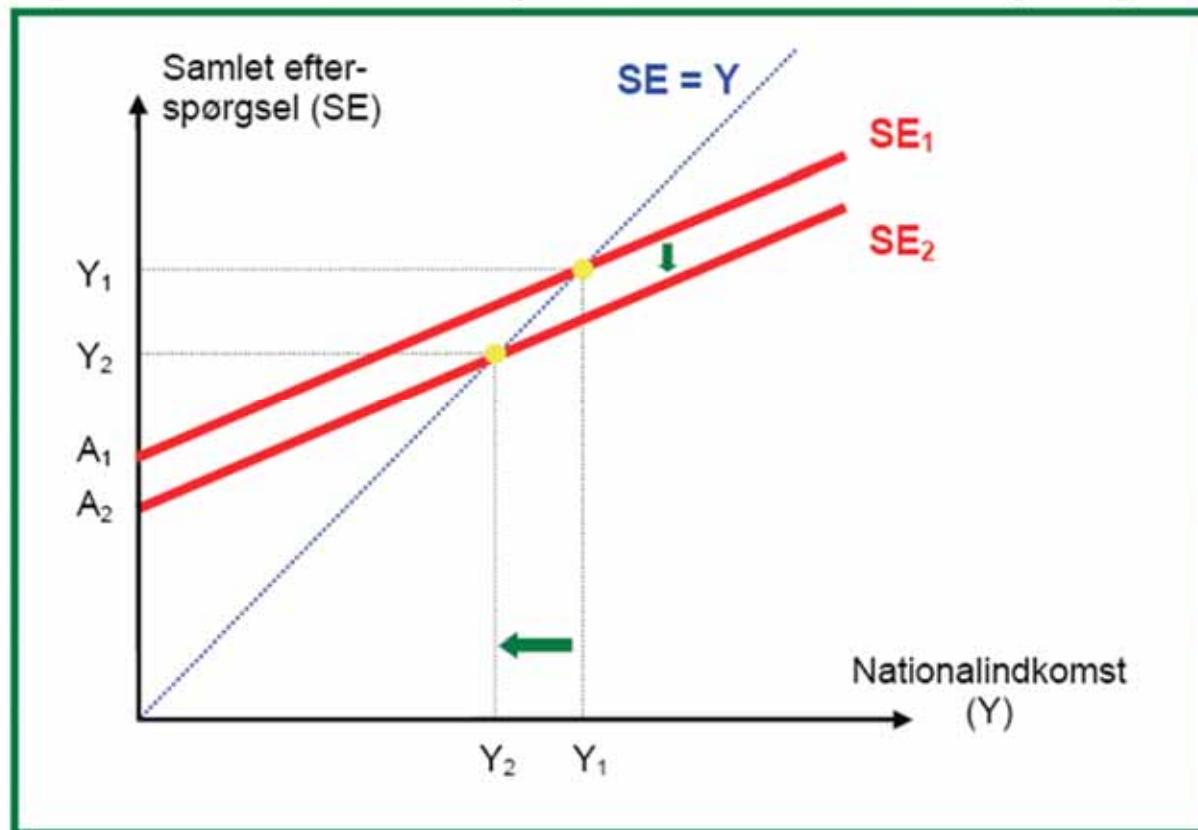
Figur 8.5 Ekspansiv finanspolitik

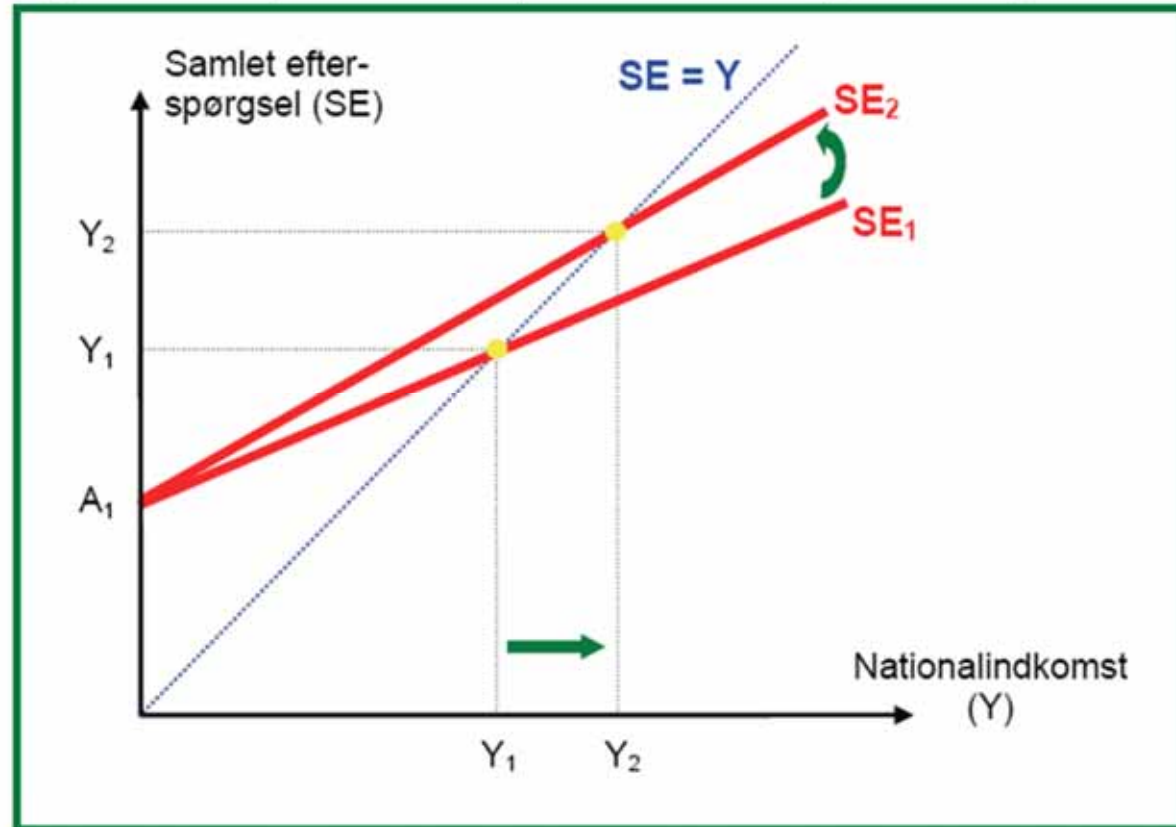
Figur 8.6 Ekspansiv finanspolitik: Forøgelse af offentlige udgifter

Figur 8.7 Kontraktiv finanspolitik. Reduktion i offentlige udgifter

Figur 8.8 Ekspansiv finanspolitik. Sænkning af skatteprocenter

Tabel 8.1 Offentlig saldo og gæld. Danmark 2006-2011

	2006	2007	2008	2009 ¹	2010 ¹	2011 ¹
Offentlig saldo, mia. kr.	82,3	80,6	59,8	-50,3	-94,4	-79,0
Offentlig saldo, % af BNP	5,0	4,8	3,4	-3,0	-5,5	-4,4
Offentlig gæld ² , mia. kr.	498	453	580	643	722	828
Offentlig gæld ² , % af BNP	30,4	26,8	33,4	38,5	41,8	46,4

¹Skønnede tal

²ØMU-gæld, dvs. gælden er opgjort efter den definition, der anvendes i konvergenskriterierne i EU's økonomisk-monetære union, jfr. kapitel 4.

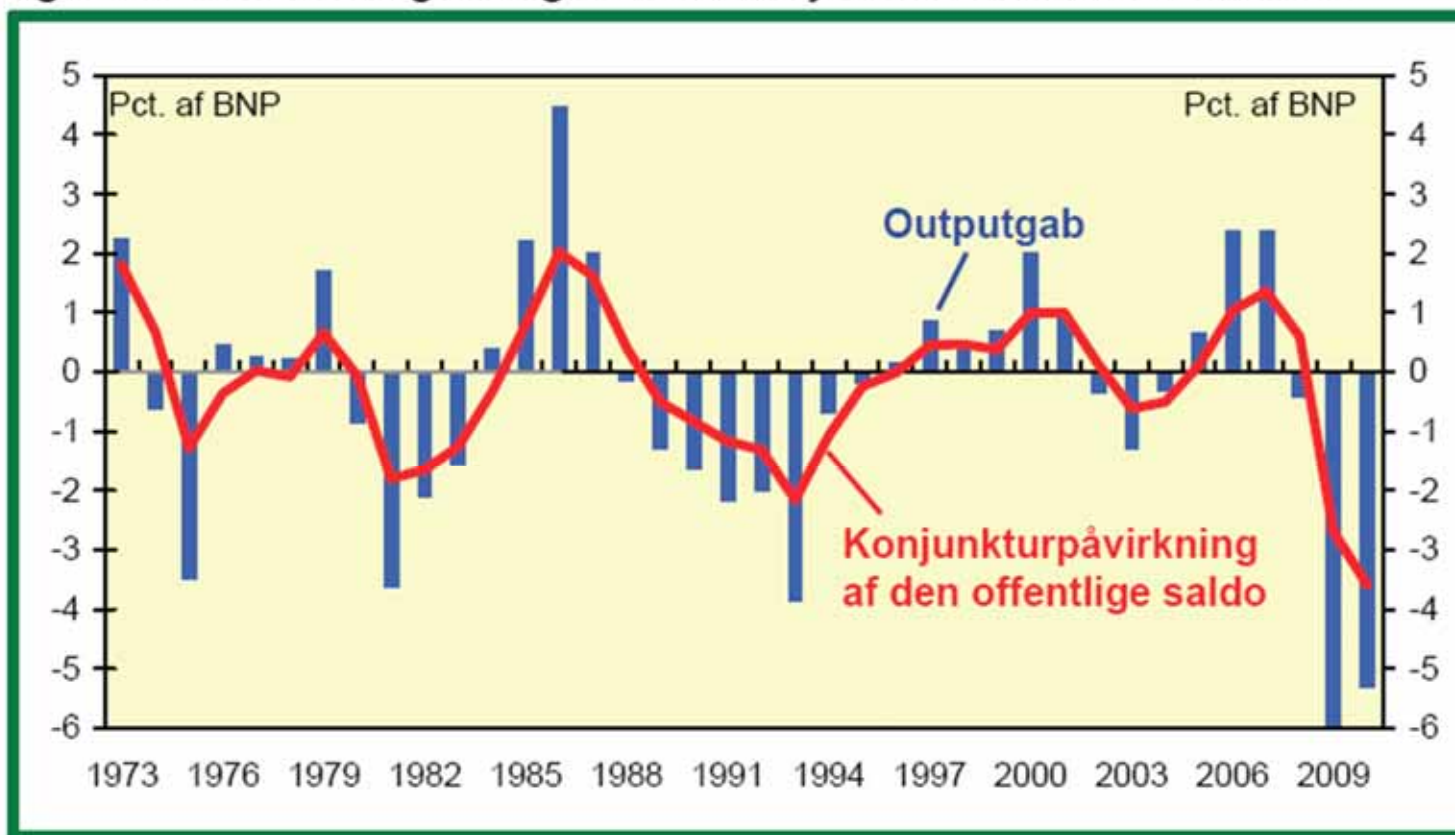
Kilde: Økonomisk Redegørelse, december 2009. Finansministeriet (www.fm.dk)

Tabel 8.2 Finanspolitiske multiplikatorer i Danmark

<i>Forøgelse med en promille af BNP af</i>	Virkning efter 1 år på	
	BNP i faste priser (pct.)	Beskæftigelse 1000 personer
Offentlig beskæftigelse	0,135	5,4
Offentligt varekøb	0,127	2,3
Offentlige investeringer	0,075	1,3
Skattepligtige indkomstoverførsler	0,029	0,5
Moms	-0,029	-0,5
Selskabsskat	-0,009	-0,2
Personlig indkomstskat	-0,043	-0,7
Ejendomsværdiskat	-0,057	-0,9

Kilde: Dorte Grinderslev og John Smidt: SMEC Modelbeskrivelse og modelegenskaber, 2006. Arbejdsrapport 2007:1, Det Økonomiske Råd (www.dors.dk)

Figur 8.9 Den offentlige budgetsaldos konjunkturfølsomhed 1973-2010

Anm. Konjunkturpåvirkningen af den offentlige saldo viser, hvor meget konjunkturændringerne påvirker den offentlige sektors overskud.

Kilde: OECD

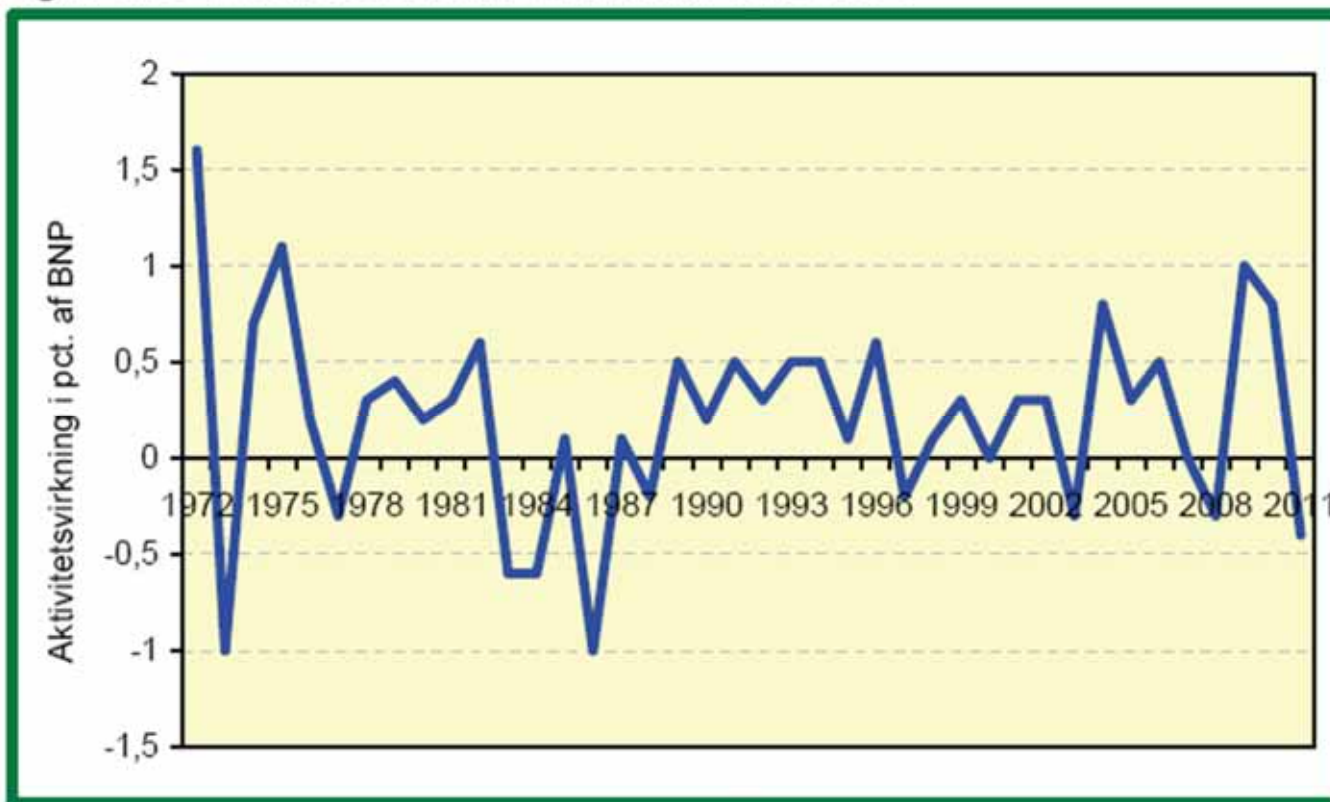
Tabel 8.3 Finanseffekten i Danmark 2005-2011

Aktivitetsevirkning i pct. af BNP	2005	2006	2007	2008	2009 ¹	2010 ¹	2011 ¹
Udgifter i alt	0,2	0,4	0,0	-0,3	0,7	0,5	-0,3
Indtægter i alt	0,1	0,1	0,0	0,0	0,2	0,3	-0,1
Finanseffekt i alt	0,3	0,5	0,0	-0,3	1,0	0,8	-0,4
Offentlig saldo, pct. af BNP	5,0	5,0	4,8	3,4	-3,0	-5,5	-4,4

¹ Skønnede tal

Kilde: Budgetoversigt 3, december 2009. Finansministeriet (www.fm.dk)

Figur 8.10 Finanseffekten i Danmark. 1972-2011

Kilde: Finansredegørelse 2004 og Budgetoversigt 3, december 2009. Finansministeriet (www.fm.dk)

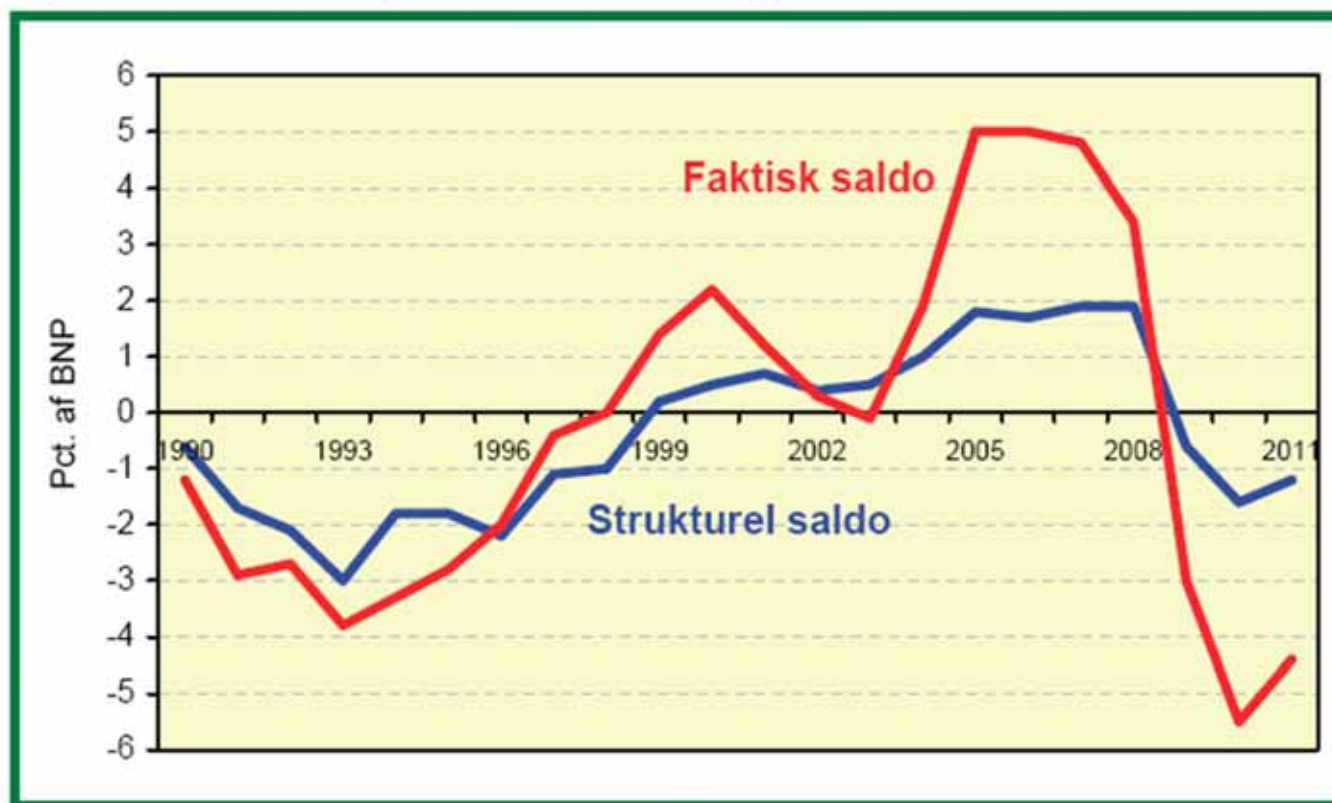
Tabel 8.4 Strukturel saldo i Danmark 2004-2011

Pct. af BNP	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ¹	2010 ¹	2011 ¹
Strukturel offentlig saldo	1,0	1,8	1,7	1,9	1,9	-0,6	-1,6	-1,2
Offentlig saldo	1,9	5,0	5,0	4,8	3,4	-3,0	-5,5	-4,4

¹Skønnede tal

Kilde: Økonomisk Redegørelse, december 2009. Finansministeriet (www.fm.dk)

Figur 8.11 Faktisk og strukturel offentlig saldo. Danmark 1990-2011

Kilde: Økonomisk redegørelse, diverse årgange. Finansministeriet (www.fm.dk)

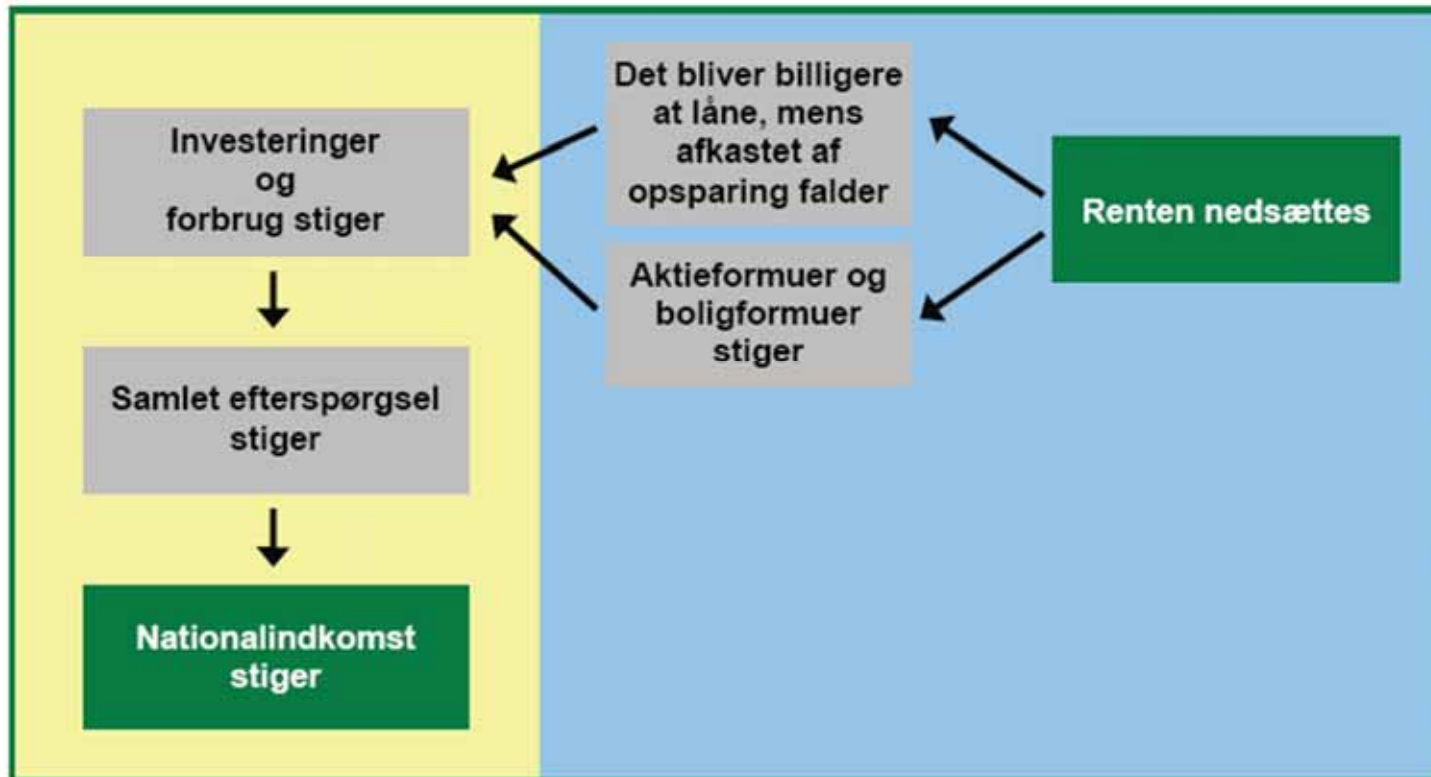
Tabel 8.5 Offentlig saldo og offentlig gæld i EU-landene 2008-2010¹

Pct. af BNP	Off. budgetsaldo			Offentlig gæld		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
<i>Eurolande</i>						
Belgien	-1,2	-4,5	-6,1	89,6	95,7	100,9
Cypern	0,9	-1,9	-2,6	49,1	47,5	47,9
Finland	4,2	-0,8	-2,9	33,4	39,7	45,7
Frankrig	-3,4	-6,6	-7,0	68,0	79,7	86,0
Grækenland	-5,0	-5,1	-5,7	97,6	103,4	108,0
Holland	1,0	-3,4	-6,1	58,2	57,0	63,1
Irland	-7,1	-12,0	-15,6	43,2	61,2	79,7
Italien	-2,7	-4,5	-4,8	105,8	113,0	116,1
Luxembourg	2,6	-1,5	-2,8	14,7	16,0	16,4
Malta	-4,7	-3,6	-3,2	64,1	67,0	68,9
Portugal	-2,6	-6,5	-6,7	66,4	75,4	81,5
Slovakiet	-2,2	-4,7	-5,4	27,6	32,2	36,3
Slovenien	-0,9	-5,5	-6,5	22,8	29,3	34,9
Spanien	-3,8	-8,6	-9,8	39,5	50,8	62,3
Tyskland	-0,1	-3,9	-5,9	65,9	73,4	78,7
Østrig	-0,4	-4,2	-5,3	62,5	70,4	75,2
Euroområdet	-1,9	-5,3	-6,5	69,3	77,7	83,8
<i>Øvrige lande</i>						
Bulgarien	1,5	-0,5	-0,3	14,1	16,0	17,3
Danmark	3,6	-1,5	-3,9	33,3	32,5	33,7
Estland	-3,0	-3,0	-3,9	4,8	6,8	7,8
Letland	-4,0	-11,1	-13,6	19,5	34,1	50,1
Litauen	-3,2	-5,4	-8,0	15,6	22,6	31,9
Polen	-3,9	-6,6	-7,3	47,1	53,6	59,7
Rumænien	-5,4	-5,1	-5,6	13,6	18,2	22,7
Storbritannien	-5,5	-11,5	-13,8	52,0	68,4	81,7
Sverige	2,5	-2,6	-3,9	38,0	44,0	47,2
Tjekkiet	-1,5	-4,3	-4,9	29,8	33,7	37,9
Ungarn	-3,4	-3,4	-3,9	73,0	80,8	82,3
EU ialt	-2,3	-6,0	-7,3	61,5	72,6	79,4

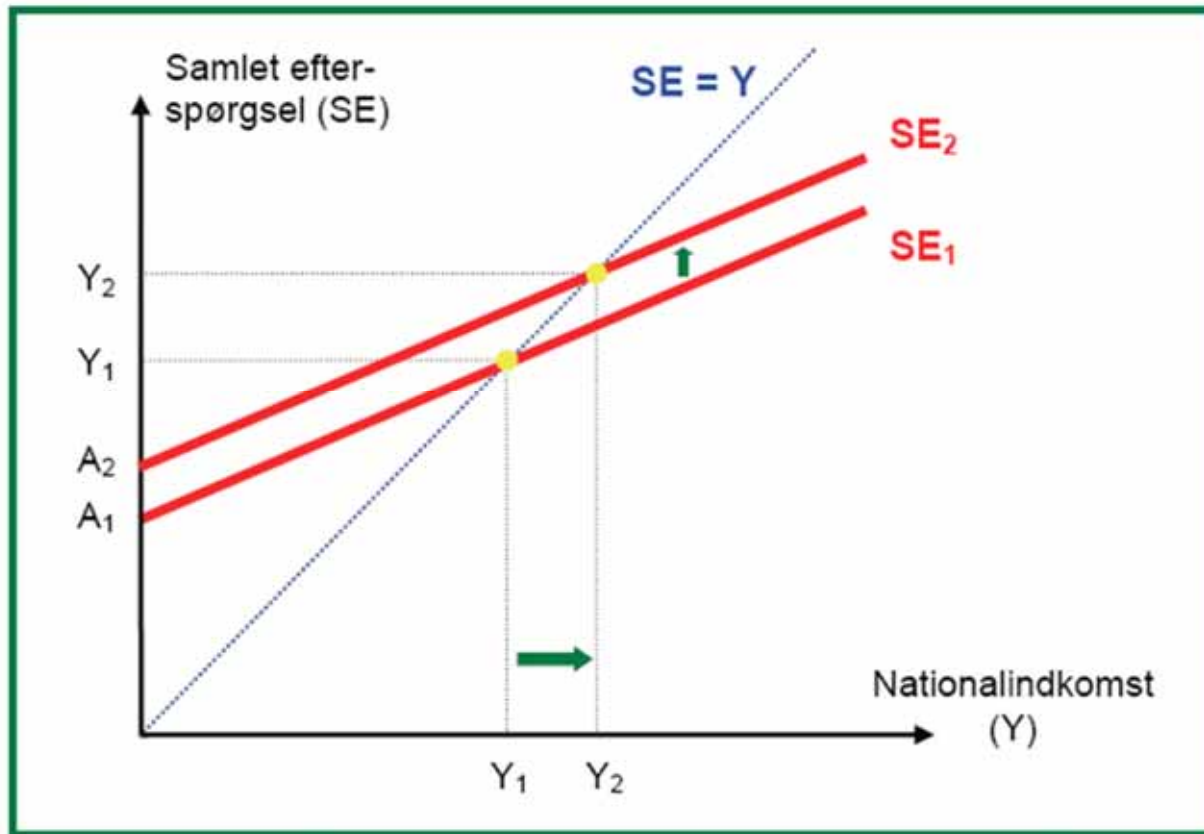
¹ EU-kommissionens skøn 2009

Kilde: EU-kommissionen. Public Finances 2009

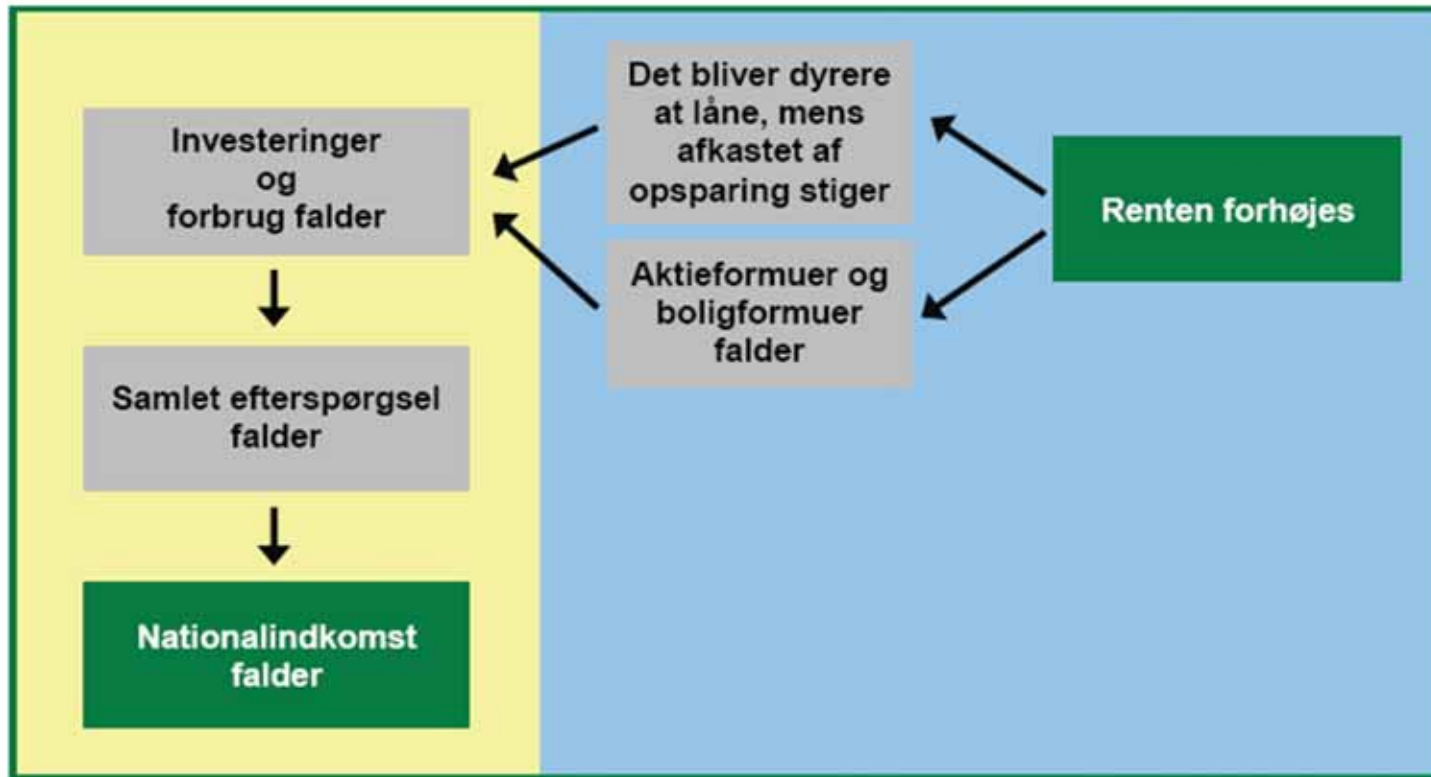
Figur 8.12 Ekspansiv pengepolitik

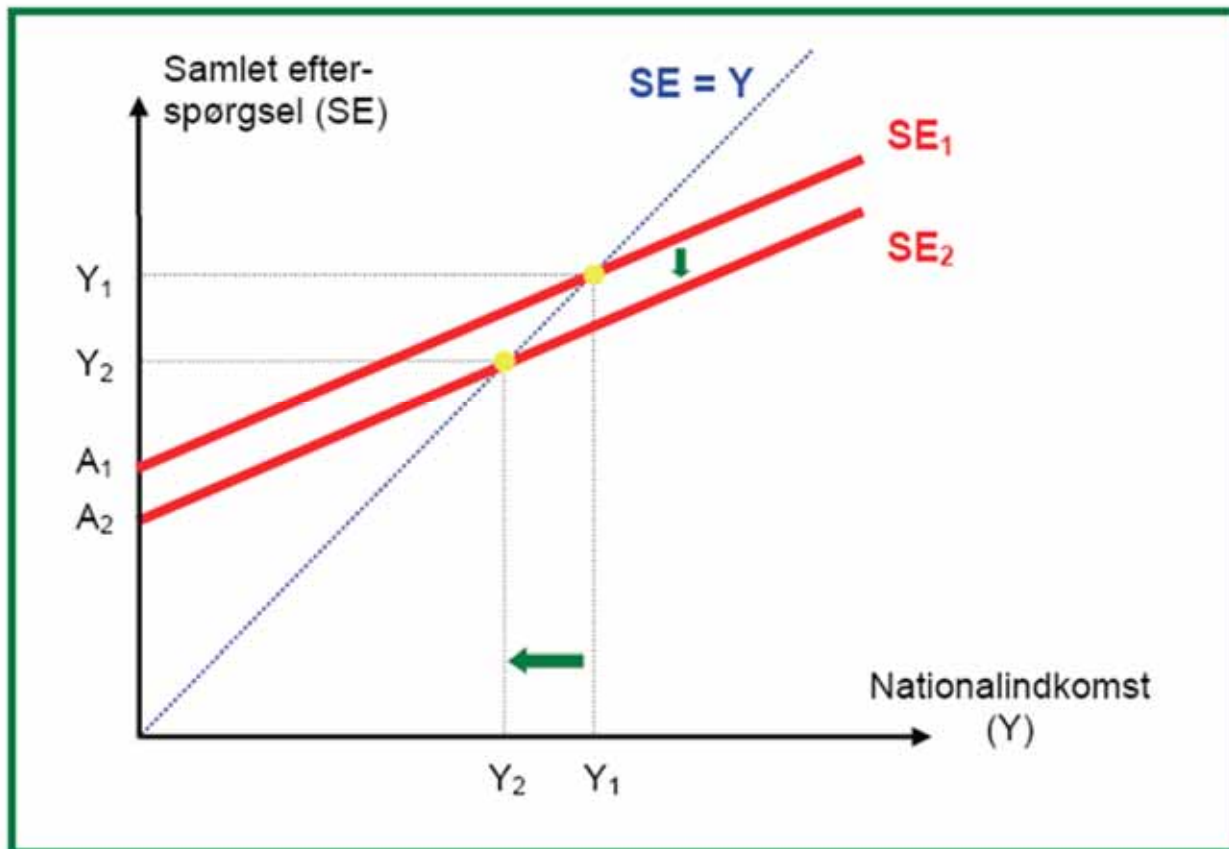
Figur 8.13 Ekspansiv pengepolitik: Forøgelse af investeringer og forbrug

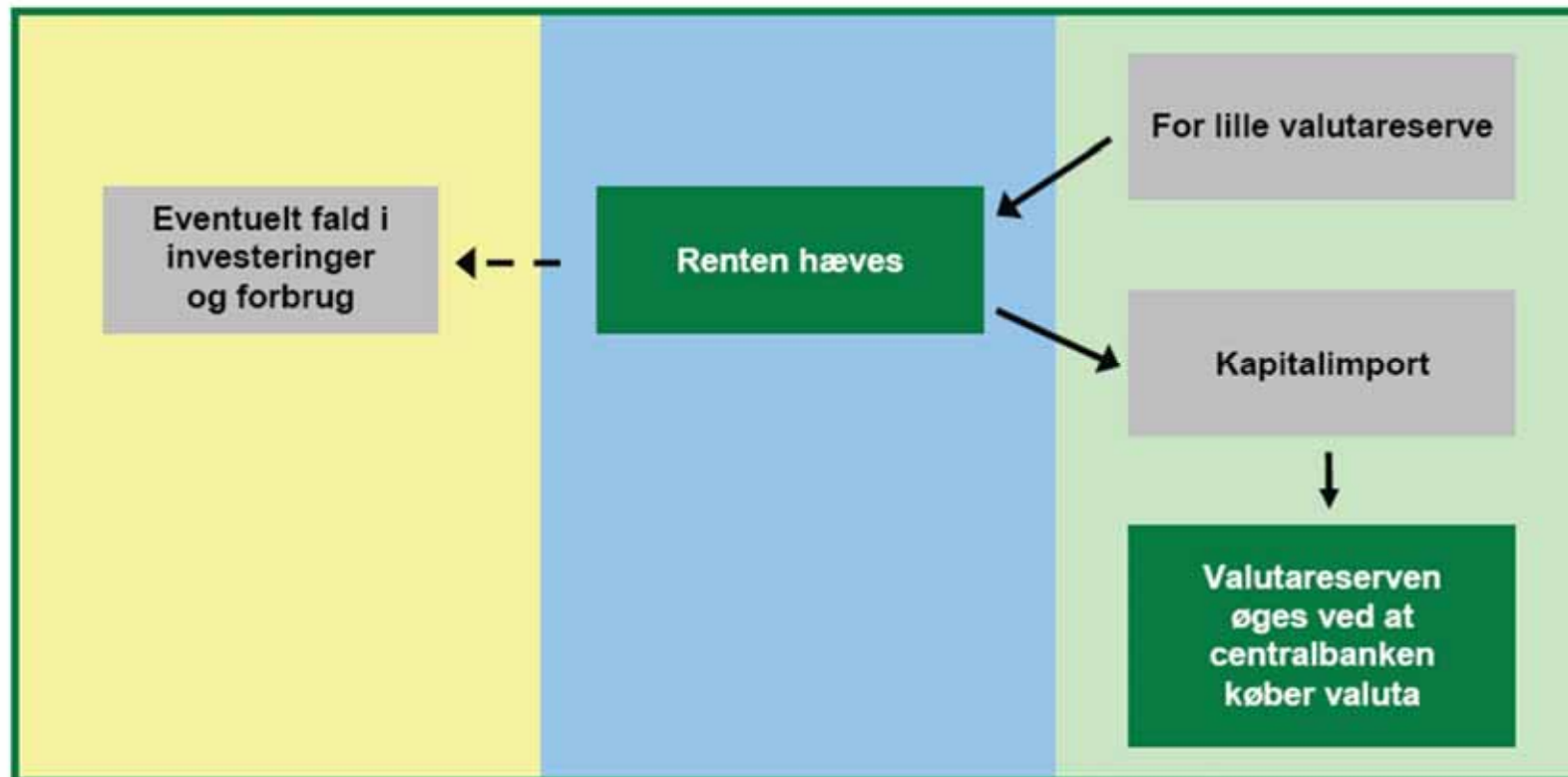
Figur 8.14 Kontraktiv pengepolitik

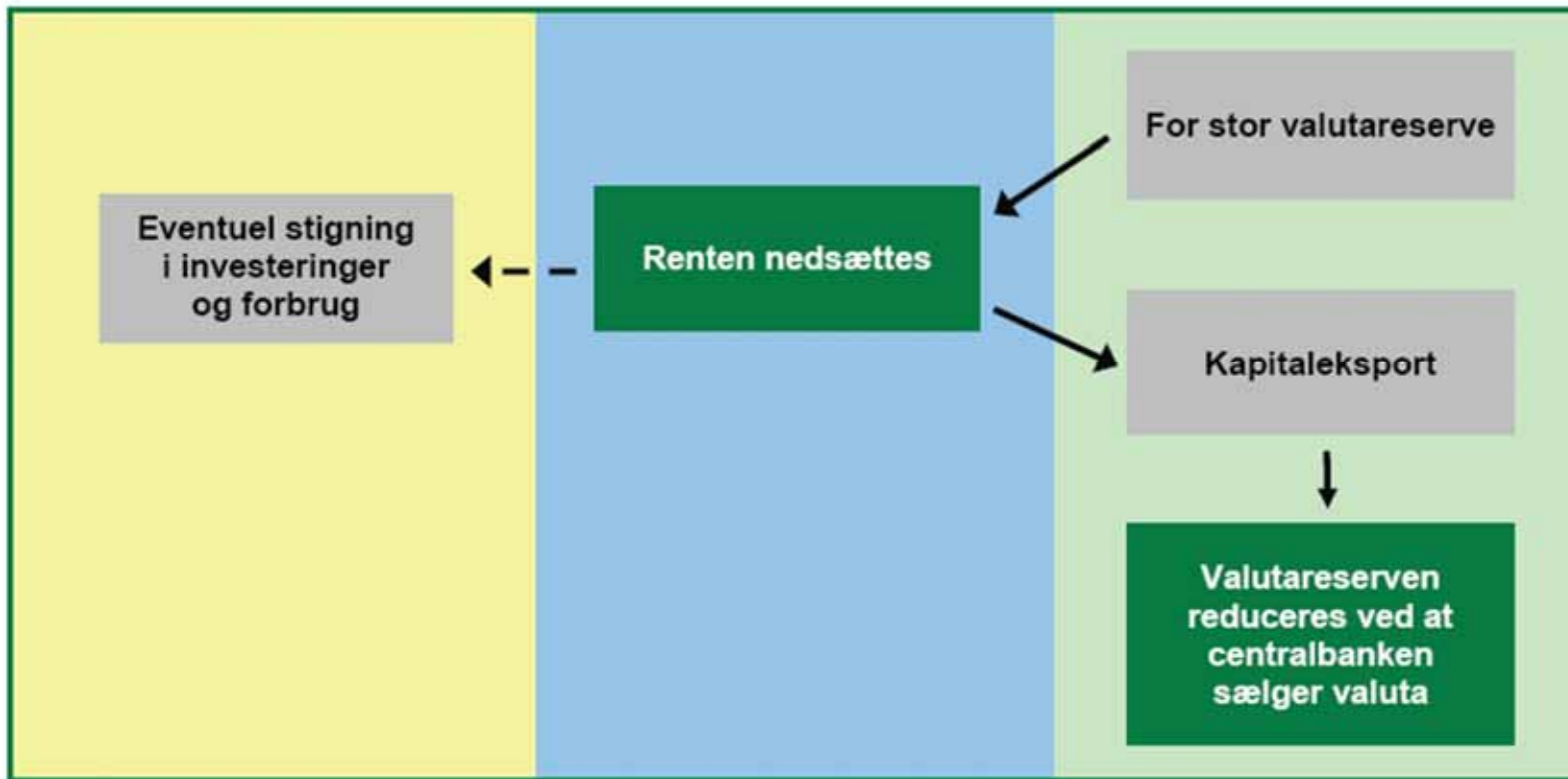
Figur 8.15 Kontraktiv pengepolitik. Reduktion i investeringer og forbrug.

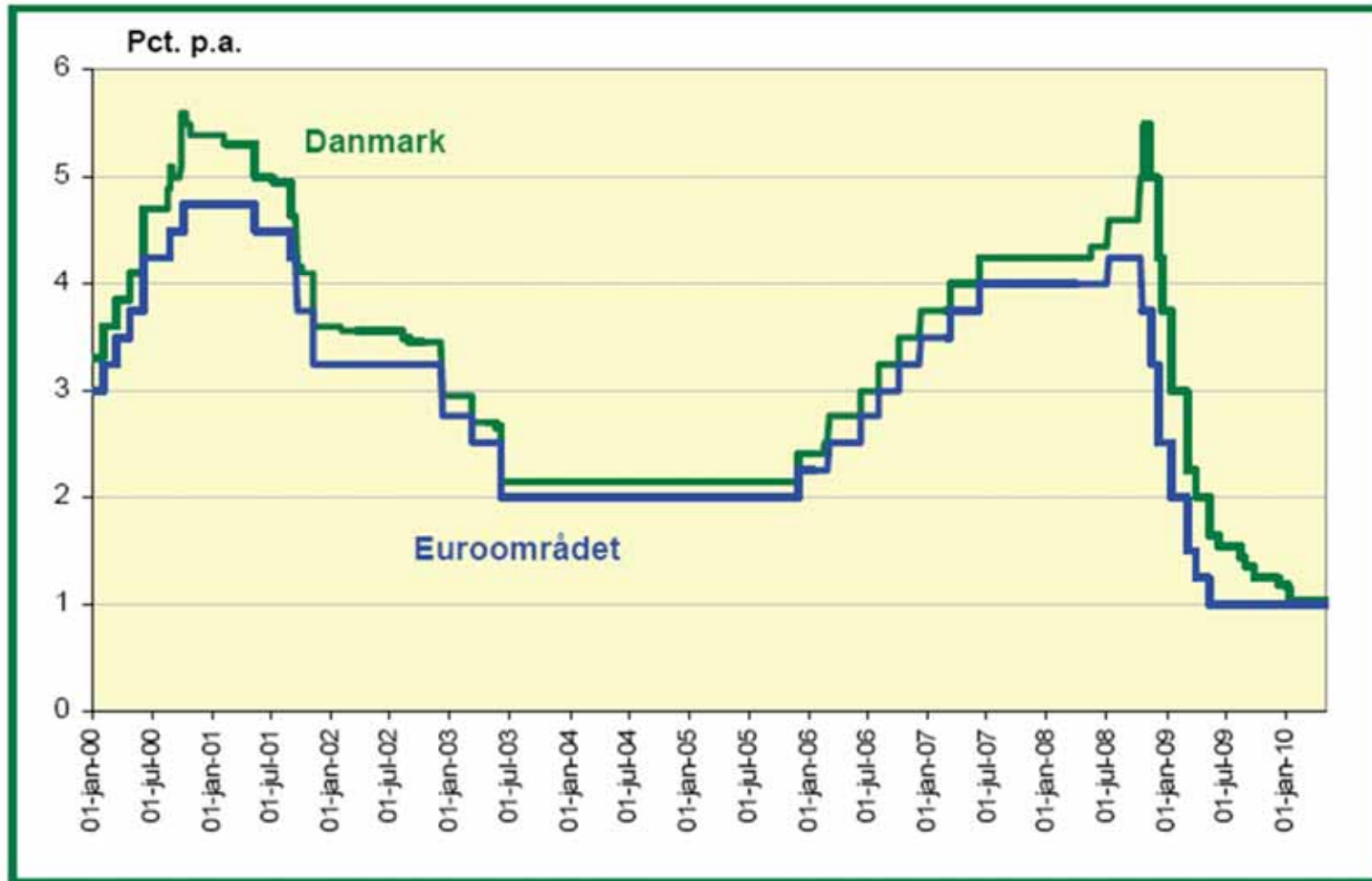
Figur 8.16 Pengepolitik ved faste valutakurser. For lille valutareserve.

Figur 8.17 Pengepolitik ved faste valutakurser. For stor valutareserve.

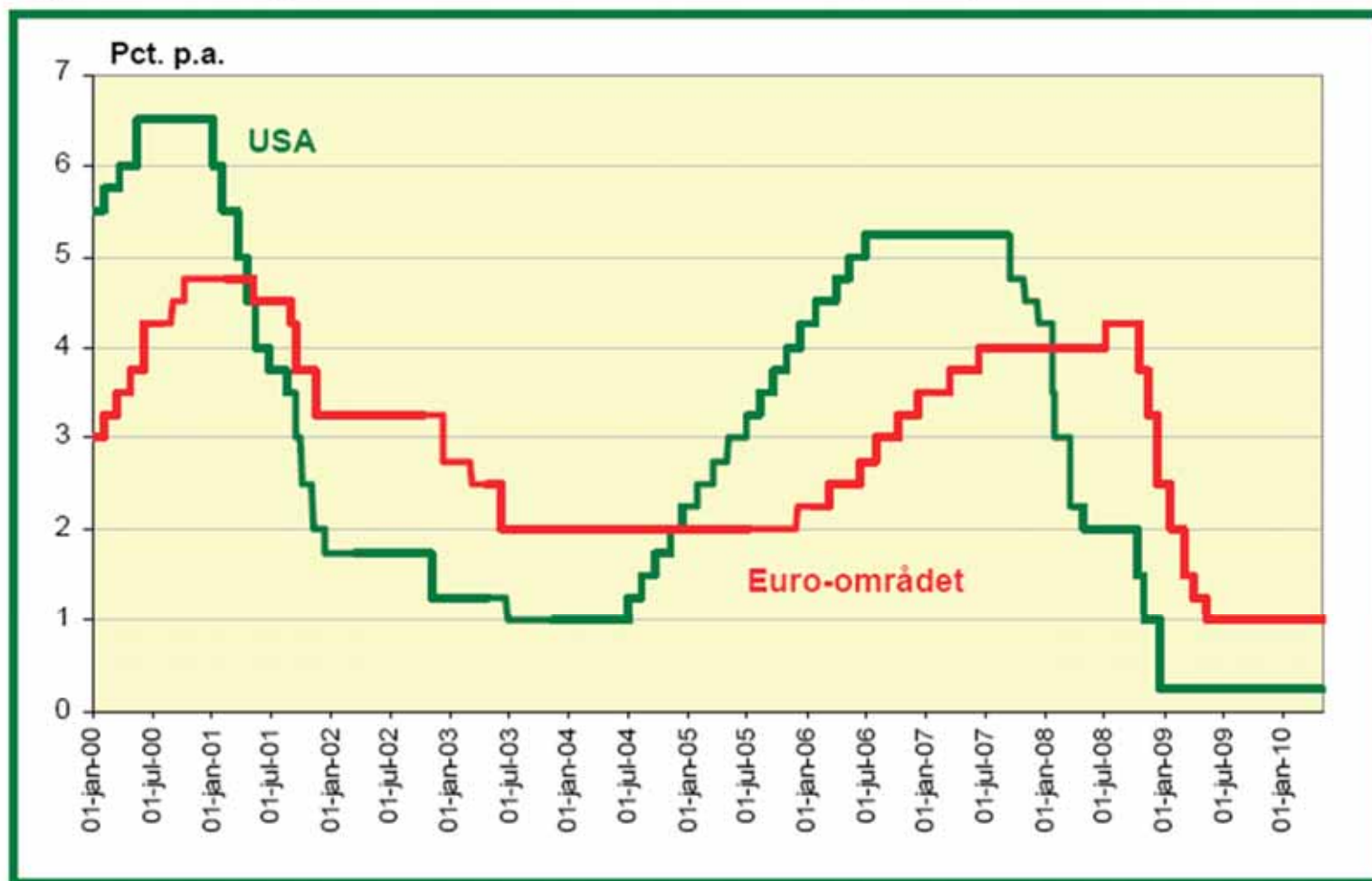
Figur 8.18 Pengepolitiske renter. Danmark og Euro-området, 2000-2010.

Anm: Som dansk pengepolitiske rente er anvendt Nationalbankens udlånsrente.

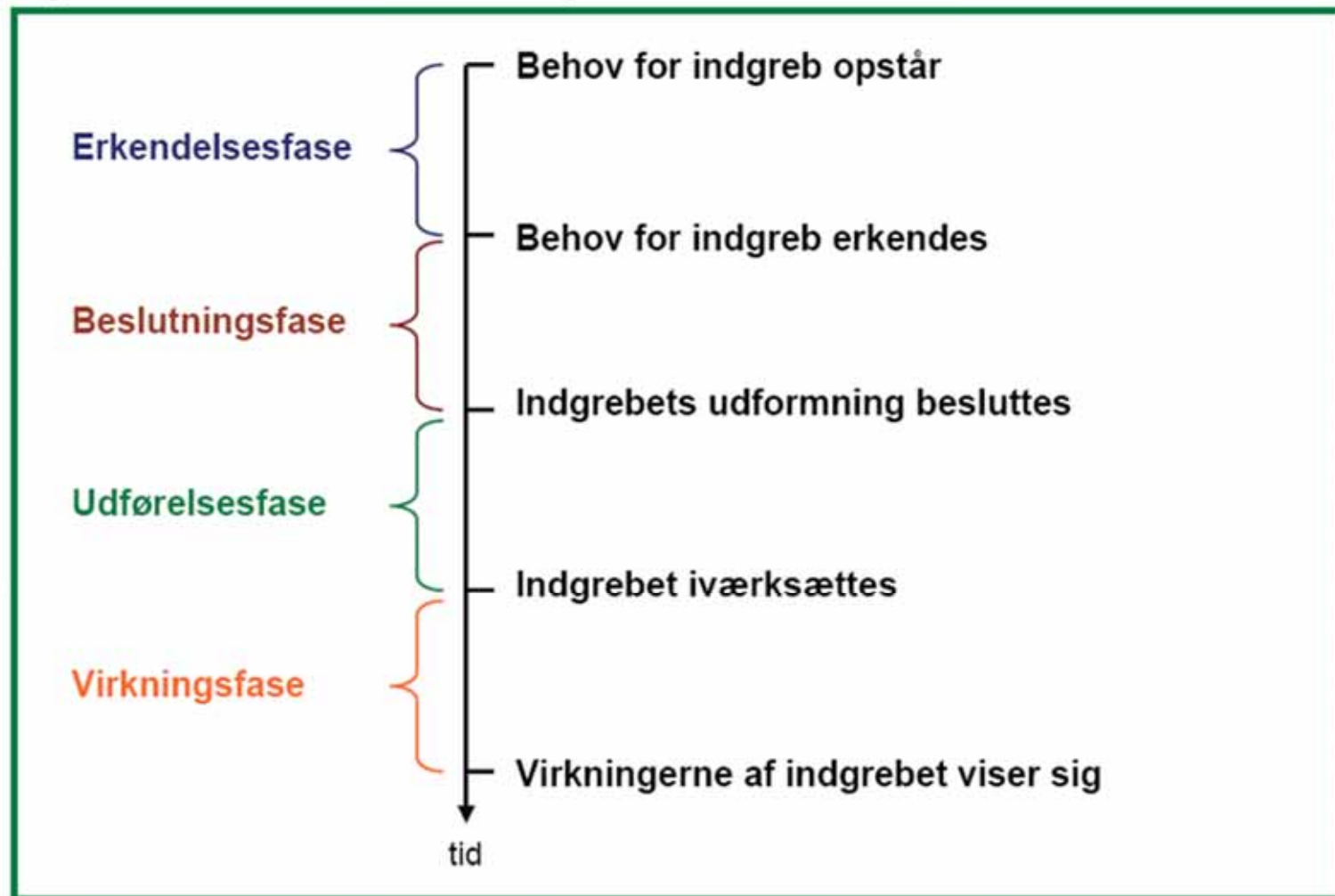
Kilde: Danmarks Nationalbank og Den Europæiske Centralbank.

Figur 8.19 Pengepolitiske renter. Euro-området og USA, 2000-2010.

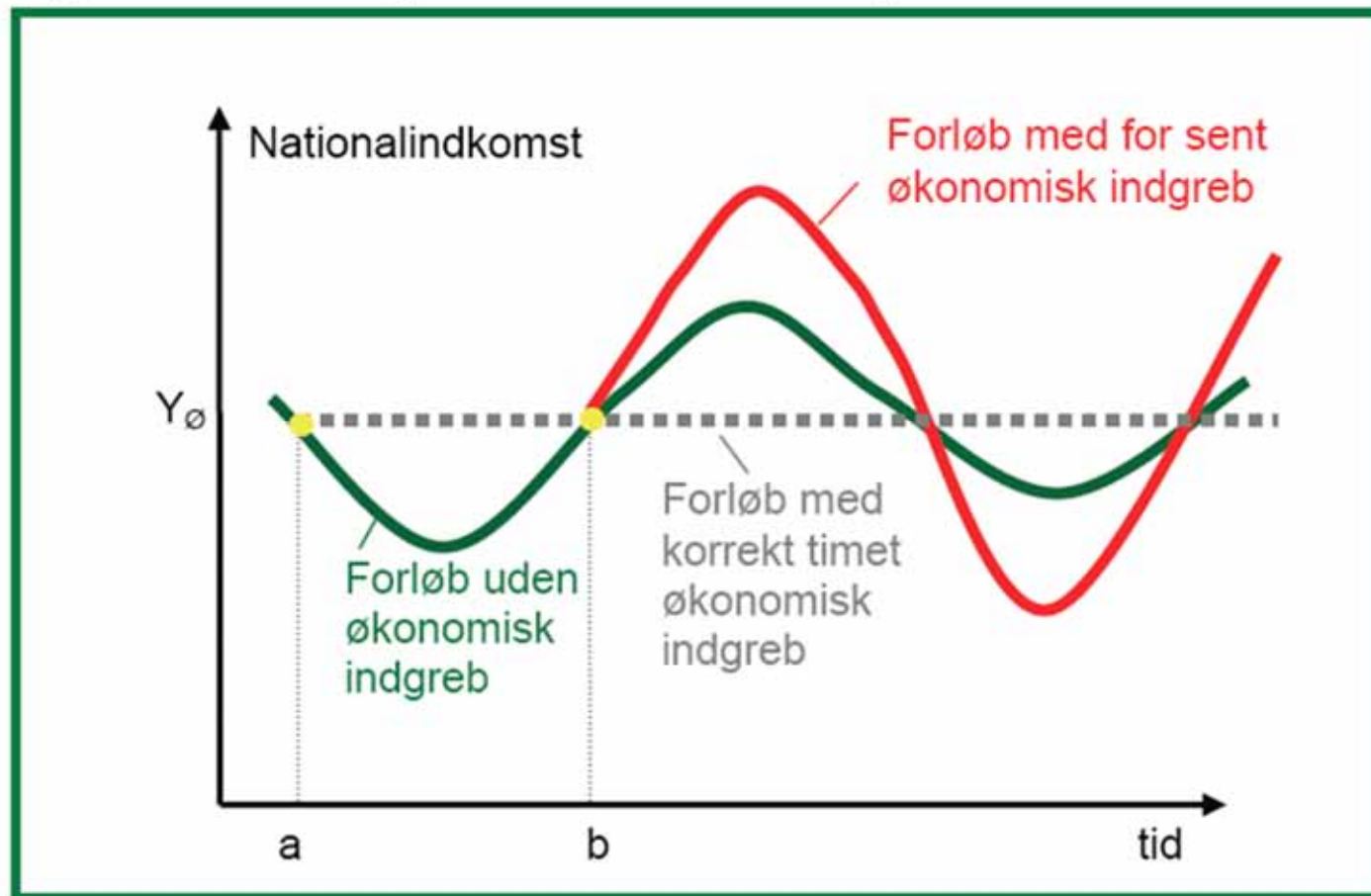

Kilde: OECD, Den Europæiske Centralbank og Federal reserve System..

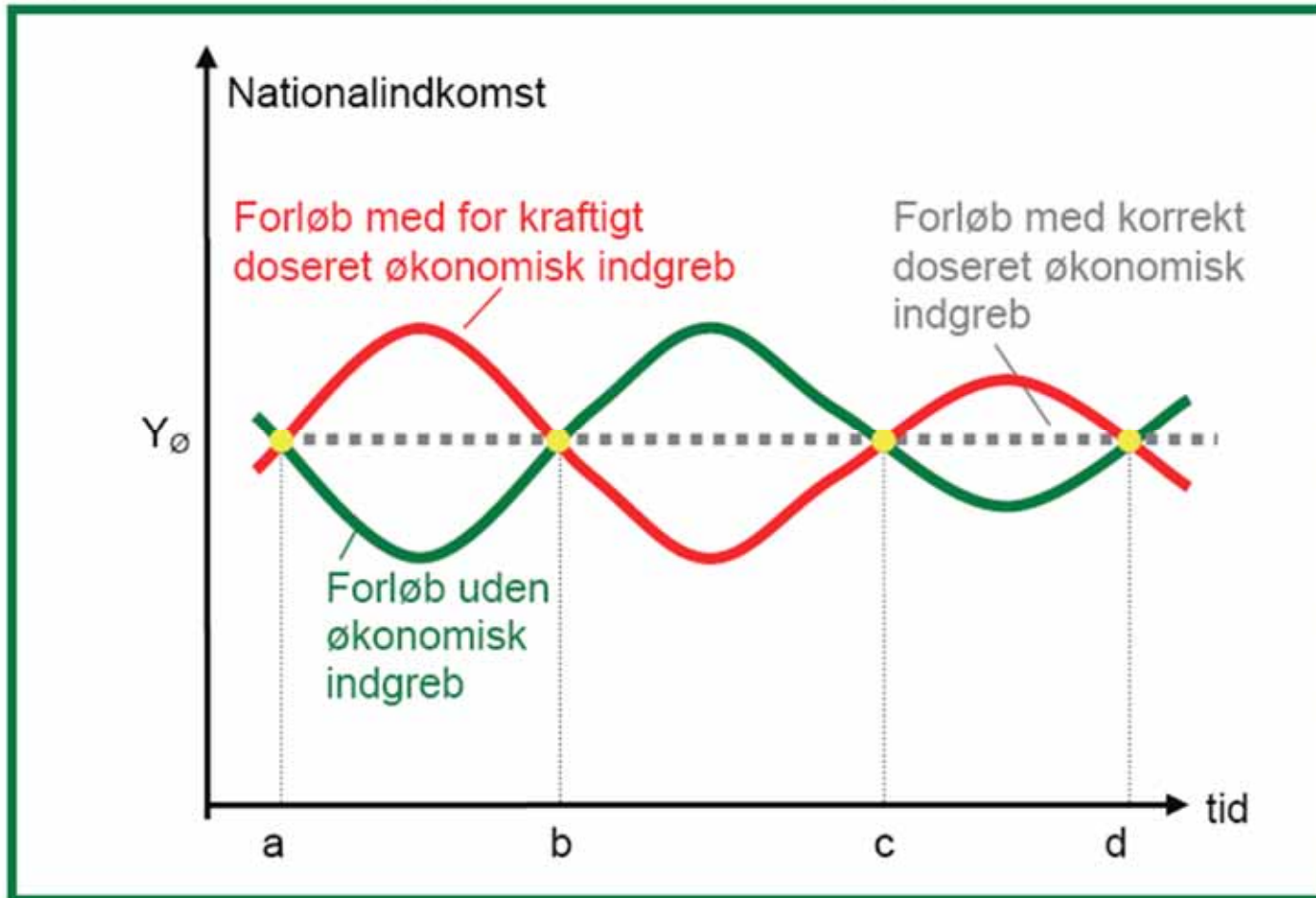
Figur 8.20 Faserne i økonomisk politik

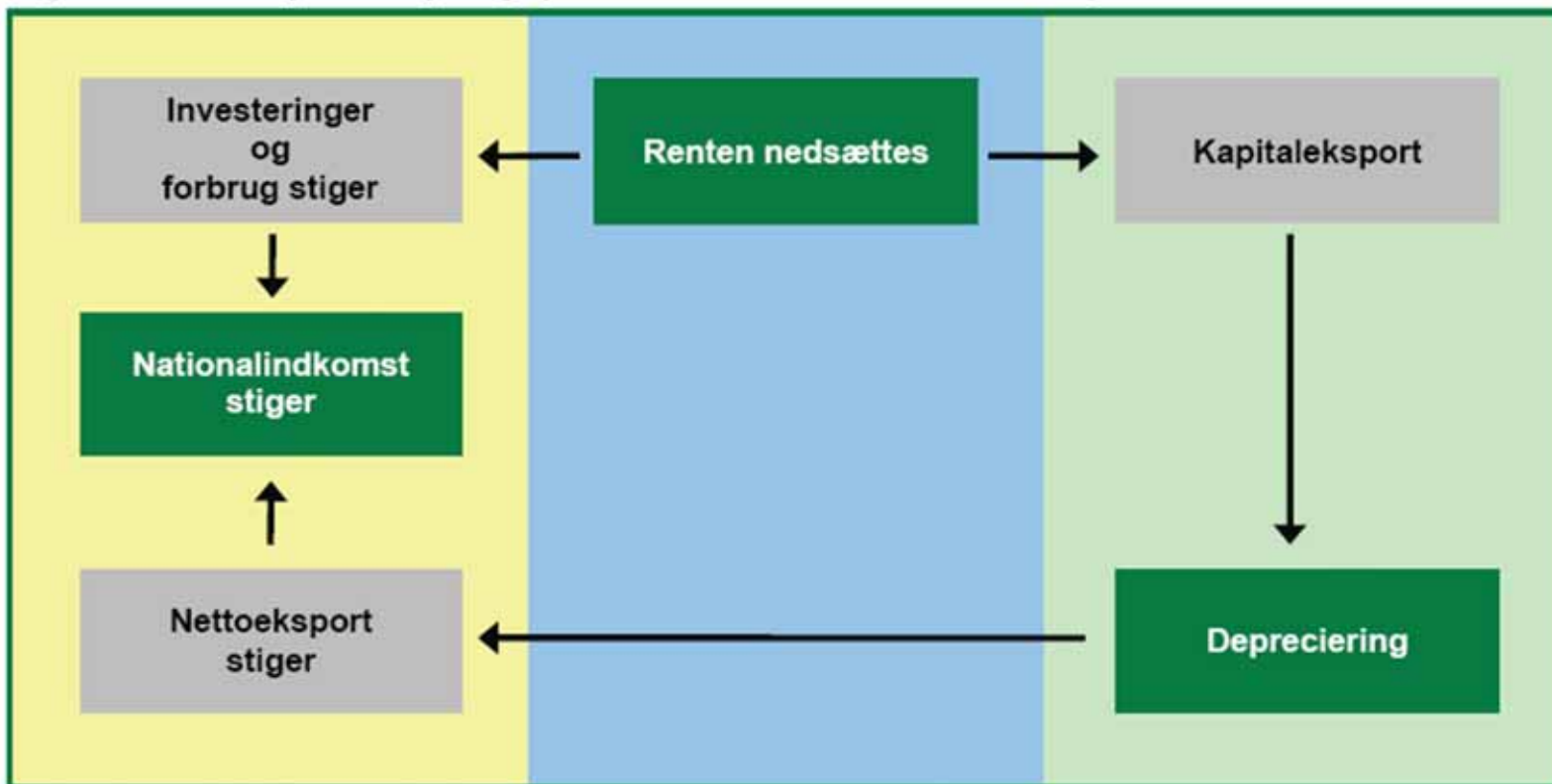
Figur 8.21 Timing af den økonomiske politik

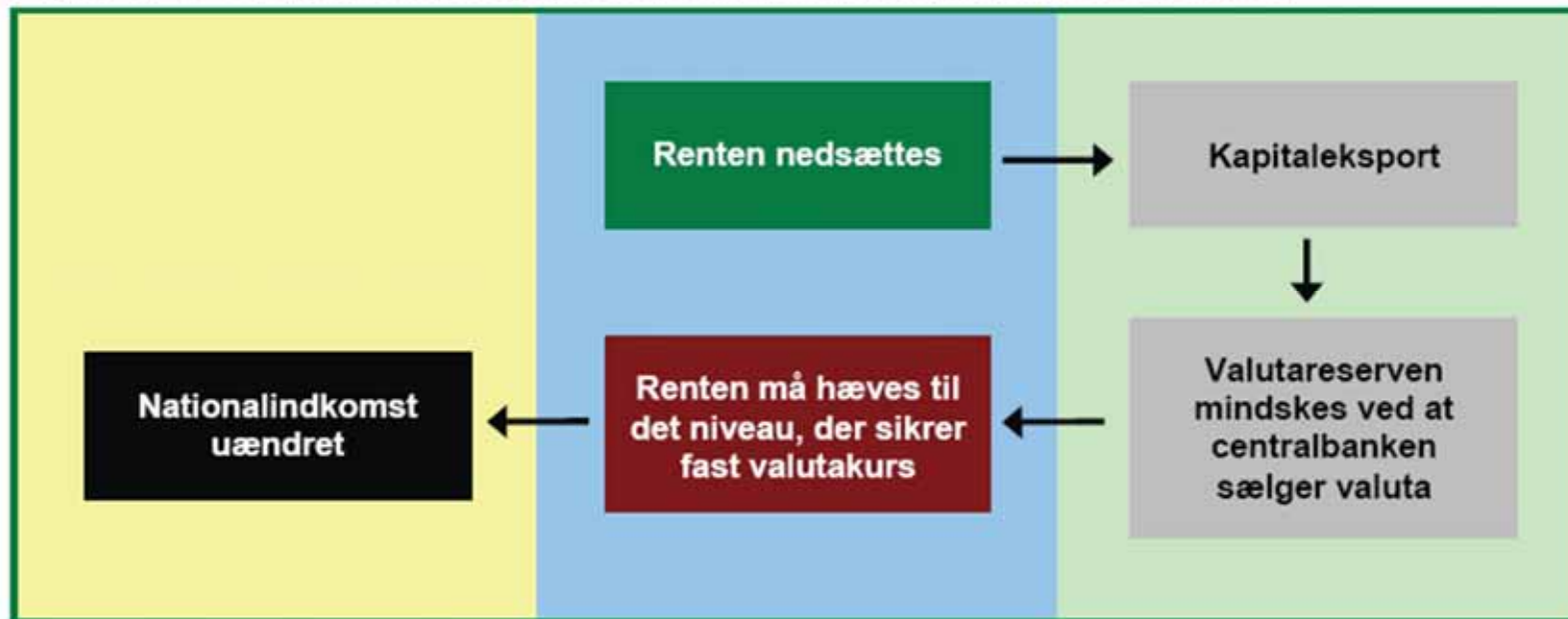
Figur 8.22 Dosering af den økonomiske politik

Figur 8.23 Ekspansiv pengepolitik i åben økonomi med flydende kurser

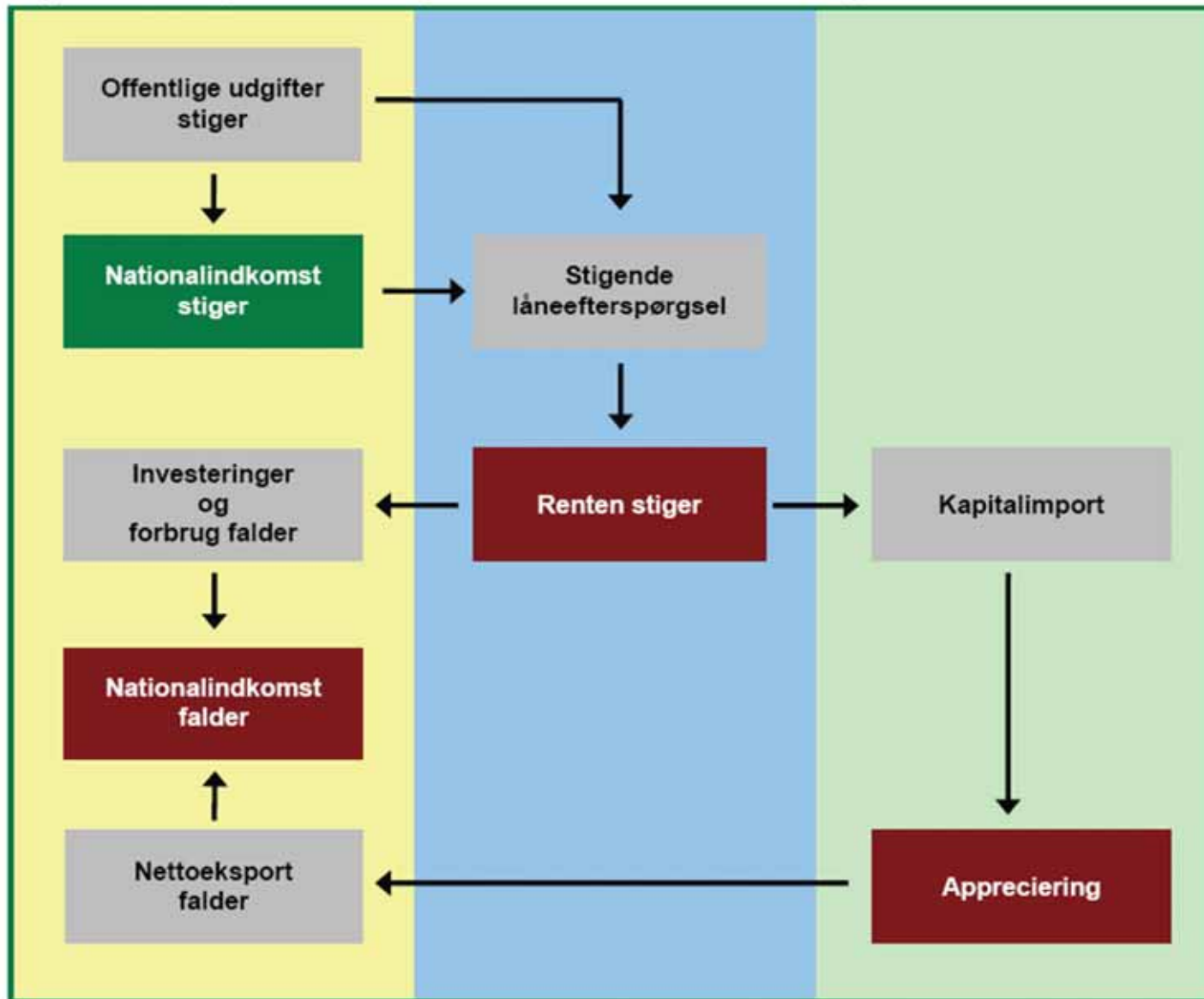
Figur 8.24 Ekspansiv pengepolitik i åben økonomi med faste kurser

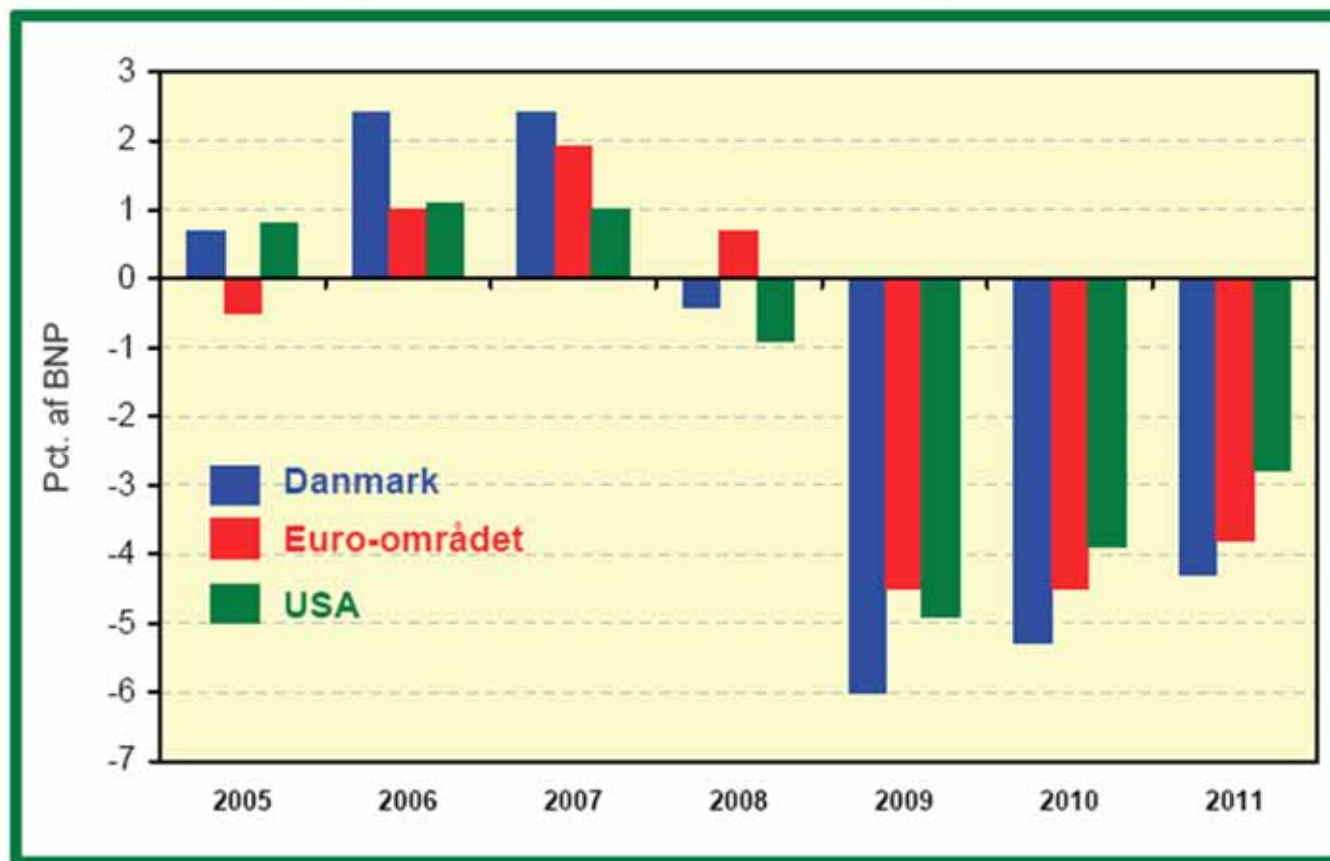
Tabel 8.6 Virkningerne af ekspansiv finans- og pengepolitik på kort sigt

Virkning på	Finanspolitik		Pengepolitik	
			Flydende valutakurser	Faste valutakurser
Nationalindkomst (Y)	stiger		stiger meget	uændret
Ledighed	falder		falder meget	uændret
Betalingsbalancesaldo	falder		stiger/ falder	uændret

Figur 8.25 Ekspansiv finanspolitik i åben økonomi med flydende kurser

Figur 8.26 Outputgab Danmark, Euro-området og USA 2005-2011

Anm. Tallene for 2009-2011 er prognosetal.

Kilde: OECD

Tabel 8.7 Offentlig saldo og gæld. 2007-2011

% af BNP	2007	2008	2009	2010	2011
OECD¹					
Offentlig saldo	-1,3	-3,5	-8,2	-8,3	-7,6
Strukturel offentlig saldo	-2,5	-4,0	-6,3	-6,6	-6,3
Offentlig gæld	73,1	78,4	90,0	97,4	103,5
USA					
Offentlig saldo	-2,8	-6,5	-11,2	-10,7	-9,4
Strukturel offentlig saldo	-3,3	-6,0	-8,8	-8,8	-8,0
Offentlig gæld	61,8	70,0	83,9	92,4	99,5
Japan					
Offentlig saldo	-2,5	-2,7	-7,4	-8,2	-9,4
Strukturel offentlig saldo	-3,9	-4,7	-6,5	-7,0	-5,0
Offentlig gæld	167,1	172,1	189,3	197,2	204,3
Euro-området					
Offentlig saldo	-0,6	-2,0	-6,1	-6,7	-6,2
Strukturel offentlig saldo	-1,5	-2,1	-3,7	-4,4	-4,3
Offentlig gæld	70,9	73,2	81,8	88,3	93,2
Danmark					
Offentlig saldo	4,5	3,4	-2,5	-5,4	-4,0
Strukturel offentlig saldo	2,8	3,0	0,5	-1,5	-0,8
Offentlig gæld	31,6	39,8	45,3	48,8	52,9

¹ Alle OECD-lande undtaget Mexico og Tyrkiet

² Tallene for 2009-2011 er prognosetal.

Kilde: OECD, Economic outlook nr. 86, december 2009

Tabel 8.8 Sammenligning af finanspolitik og pengepolitik

	Udgangspunkt	Ekspansiv finanspolitik	Ekspansiv pengepolitik
	G = 400 r = 4	G = 430 r = 4	G = 400 r = 3,6
Nationalindkomst (Y)	2000	2050	2050
Privat forbrug (C)	1500	1530	1540
Private investeringer (I)	200	200	220
Offentlige udgifter (G+R)	400	430	400
Skatter (T)	400	410	410
Offentlig saldo (T-G-R)	0	-20	+10
Eksport (X)	400	400	400
Import (IM)	500	510	510
Betalingsbalance (X-M)	-100	-110	-110